

SITUAȚIA POLITICĂ INTERNAȚIONALĂ LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIV-LEA A ȚĂRILOR ROMÂNEȘTI

Prof. Pandia Oprea

Bogățiile naturale, intensa activitate economică, prezența punctelor nodale ale marilor drumuri comerciale ce traversau Europa, precum și ieșirea la Marea Neagră, au stârnit tendințele expansioniste ale marilor puteri vecine.

■ din apus și nord amenință **regatul maghiar** care dorea să-și reînnoiască vechea suveranitate și **Polonia** direct interesată să-și deschidă drum spre gurile **Dunării** și litoralul pontic;

■ în sud, **Imperiul Otoman** ajunge în vecinătatea statelor românești (după ce a lichidat treptat statele balcanice),

■ rezultatul final al confruntării cu regatele catolice vecine ca și cu puternicele forțe ale **Porții**, a fost menținerea statului românesc, existența sa neîntreruptă, o autonomie recunoscută, schimbată în independență în orice împrejurare favorabilă.

Politica internă

Înscăunarea lui Mircea cel Bătrân (1396 - 1418) ca domn al Țării Românești a fost urmată de o serie de măsuri ce urmăreau consolidarea situației interne:

- actele cancelariei domnești atestă instituirea sistemului proprietății feudale, a privilegiilor feudalilor laici și eclesiastici, precum și a obligațiilor producătorilor liberi și dependenți.

- limitează privilegiile marilor feudali

- într-o poruncă adresată tuturor satelor mănăstirii **Tismana**, domnitorul cere să „**dea la cap**” tuturor care ar încerca să-i ia la muncă peste ce le datorează călugărilor;

- administrația, armata, **Biserica** sunt puse ferm sub autoritatea domniei

- marii dregători, înlocuiesc treptat în sfat pe jupani și boieri, lor li se mai adaugă și funcționarii însărcinați cu strângerea impozitelor;

- **a construit un adevărat sistem de fortificații maritime și dunărene:** cetățile-porturi de la **Chilia - Licostomo** și **Enisala** de-a lungul litoralului pontic la **Pangalia** (Mangalia) și **Caliacra**, apoi pe **Dunărea Inferioară** de la **Severin** la **Turnu**, spre **Giurgiu**, **Turtucaia**, **Dârstor** (Siliștriu).

■ în marile așezări monastice precum **Cozia** (1388) desfășoară o bogată activitate culturală la care participă caligrafi, copişti, renumiți zugrăvi, creatorii școlii de pictură religioasă.

Are loc o intensă dezvoltare economică:

• sporește cultura de cereale;

• progrese în zootehnie;

• se exploatează minereuri de fier, aramă, sare;

• se dezvoltă meșteșugurile și comerțul atât cel intern dar și cel cu **Polonia**, țările balcanice și statele din apusul **Europei**;

• sporesc emisiunile monetare;

• 98 de toponimice numesc sate, târguri și orașe cu locuire intensă,

• se preocupă de alăturarea sub o singură autoritate a tuturor ținuturilor locuite de români între **Carpați** și **Marea Neagră**, de la **Porțile de Fier** la **Chilia** și de la **Oltul Transilvan** la **Dunăre**.

Titlatura lui Mircea este edificatoare în acest sens: el este domn al Ungro-Vlahiei, pământul românesc dintre Carpați și Dunăre, căruia i-a adăugat „**părțile de peste munți**” - **Almașul** (18 sate și Făgărașul cu 25 sate) precum și **Banatul Severinului**, vechi moșteniri pierdute de predecesorii săi precum și „**amândouă părțile peste toată Podunavia, încă până la Marea cea Mare**” - **Dobrogea** „**părțile tătarești**” = **Bugeacul** cu **Chilia - Licostomo** cu gurile **Dunării**, precum și cetatea **Dristorului** (Siliștriu). Peste **Carpați**, **Mircea cel Bătrân** mai stăpânea **Cetatea Branului** (1412-1419) și **Bologa** (cu 18 sate).

- **a fost conducătorul politic al tuturor românilor**, recunoscut de patriarhia din **Constantinopol** care acorda mitropolitului Țării Românești titlul de „**exarh al plaiurilor**” încredințându-i și ortodocșii din **Transilvania**.

Politica externă

Împrejurările politice erau de o mare complexitate și se impunea lupta împotriva tendințelor coroanei maghiare de a-și impune aici autoritatea supremă, cât și împotriva forței agresive a Imperiului Otoman aflat în plină ascensiune după lupta de la **Kossovopolje (1389).**

- Mircea a constituit blocul unității românești în strânsă colaborare cu **Petru I** (1374-1391) și **Alexandru cel Bun**.

Relațiile româno-maghiare s-au deteriorat datorită:

- intervențiile regelui maghiar **Sigismund de Luxemburg** de a impune țărilor române dominația sa efectivă;

- preluarea de către **Mircea a Banatului Severinului, Almașului și Făgărașului**.

La 10 decembrie 1389, la **Radom** se încheie de pe poziții de deplină egalitate tratatul dintre **Mircea cel Bătrân** și **Wladyslav Jagello** (prin intermediul vornicului Dragoș, dregător moldovean).

- se pare că în contextul unui atac turcesc (1388) împotriva țarului de la **Târnovo**, marele domn a unit ținutul dintre Dunăre și mare cu Țara.

- în 1391 bandele prădalnice ale akingiilor sub conducerea lui **Firuz-bey** trec **Dunărea** și jefuiesc **Țara Românească**.

- în lupta cu **Ștefan I** domnul **Moldovei**, **Sigismund** este înfrânt la **Ghindăoani** (1395)

- 7 martie 1395 la **Brașov** se încheie **tratatul de alianță** între **Mircea** și **Sigismund de Luxemburg**, primul tratat de alianță otomană din istoria sud-estului Europei Medievale. Mircea este recunoscut cu titlurile sale de **duce la Făgăraș și Ban de Severin** (contestate anterior de regele Ungariei).

- **Sigismund**, contrar tratatului de la **Brașov**, a limitat participarea sa la ocuparea cetății **Turnu** (iulie 1395). Este ultima perioadă înainte de marea confruntare cu **sultanul Baiazid** (1389-1402).

Rămas singur în fața pericolului otoman Mircea cheamă sub arme „oștirea cea mare” a țării alcătuită din 40.000 oșteni.

- Mircea impune sultanului tactica sa: **evacuarea așezărilor, pârjolirea recoltelor, hărțuiala permanentă, atacuri surprinzătoare de noapte;**

- în lupta de la **Rovine** (loc neidentificat) fie între **Turnu** și **Argeș**, fie în apropierea **Craiovei** s-a desfășurat marea confruntare; între **Mircea** și **Baiazid**. Oastea otomană a pierdut 30.000 de luptători „și Ildârim Baiazid a scăpat cu greutate cu puțini oameni” (17 mai 1395)

- în 1395 o parte a marii boierimi a impus pe tron pe **Vlad (Uzurpatorul)**

- **Poarta** acordă prima capitulație acestui voievod care, acceptând plata tributului, obține recunoașterea autonomiei

- **Vlad** nu a stăpânit integral **Țara Românească**, **Mircea** păstrând **Oltenia** și ținuturile de sub munți

Succesul românesc duce la organizarea primei marii coaliții continentale antiotomană:

- organizată de **Sigismund** ca o cruciadă la care participă cavalerii occidentali, dintre care un loc important îl aveau cavalerii burgunzi;

- în oastea maghiară intrau și efectivele românești din **Ardeal** conduse de **voievodul știbor**;

- cruciații străbat **Bavaria**, **Austria**, **Ungaria**, coboară pe **Dunăre** și în vara anului 1396 au cucerit **Vidin**, **Rahova** și **Nicopole**, unde îl așteaptă pe turci;

- propunerea lui **Mircea** de a da primul atac a fost respinsă;

- **25 septembrie 1396** în **bătălia de la Nicopole** oastea creștină a fost obligată să se retragă în **dezordine**, succesul sultanului fiind complet;

- forțele politice interne îl vor abandona pe **Vlad**;

- în iarna 1396-1397 **Mircea** este din nou singurul stăpân al țării sale;

- septembrie-octombrie 1397, trupele otomane trec **Dunărea** dar sunt respinse și **Mircea** redobândește cetatea **Turnu** fără sprijinul lui **Sigismund**;